



PARLAMENTUL ROMÂNIEI
439/16.12.2013

Parlamentul României

Senat

Comisia juridică, de numiri,
disciplină, imunități și validări

Nr. XIX/247/2013

RAPORT

asupra **Propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori**

În conformitate cu prevederile art. 68 din Regulamentul Senatului, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, în data de 3.09.2013, prin adresa nr. **L439/2013**, a fost sesizată de către Biroul permanent al Senatului în vederea dezbaterii și elaborării raportului asupra **Propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori**, inițiatori Adăscăliței Constantin - deputat PSD; Babuș Radu - deputat PSD; Cristea Aurelia - deputat PSD; Dîrzu Ioan - deputat PSD; Dobre Mircea-Titus - deputat PSD; Emacu Gheorghe - deputat UNPR; Enache Marian - deputat UNPR; Florea Daniel - deputat PSD; Iacoban Sorin-Avram - deputat PSD; Iordache Florin - deputat PSD; Nichita Cristina - deputat PSD; Niculescu Duvăz Bogdan Nicolae - deputat PSD; Petrea Dorin Silviu - deputat UNPR; Răducanu Ion - deputat UNPR; Steriu Valeriu-Andrei - deputat UNPR; Sturzu Mihai-Răzvan - deputat PSD; Tabugan Ion - deputat UNPR; Tiuch Cătălin - deputat PSD.

Comisia pentru drepturile omului și Comisia pentru drepturile omului au transmis avize negative asupra propunerii legislative.

Consiliul Legislativ a transmis un aviz favorabil, cu observații și propuneri. Guvernul a avizat negativ inițiativa legislativă.

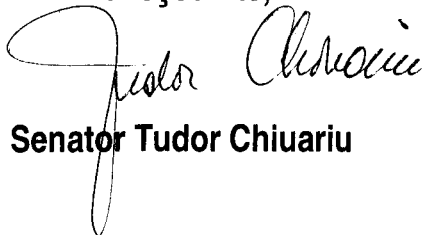
Propunerea legislativă are ca obiect modificarea și completarea Legii nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în sensul asigurării egalității de tratament juridic tuturor părților implicate într-un contract încheiat între profesioniști și consumatori.

În ședința din data de 11 decembrie 2013, membrii prezenți ai Comisiei juridice au analizat propunerea legislativă și au hotărât să adopte un **raport de admitere**, cu amendamente adoptate și cuprinse în anexa care face parte integrantă din raport. La ședință, au participat reprezentanți ai Asociației Române a Băncilor, care au susținut adoptarea acestor amendamente.

Propunerea legislativă face parte din categoria legilor **ordinare** și urmează să fie supusă votului plenului Senatului, împreună cu **raportul de admitere**, cu amendamente, cu respectarea prevederilor art.76 alin.(2) din Constituția României, republicată.

Senatul, potrivit prevederilor art. 75 alin.(1) din Constituția României și ale art. 88 alin.(7) pct.1 din Regulamentul Senatului, are în competență propunerea legislativă, spre dezbateră, ca primă Cameră sesizată.

Președinte,



Senator Tudor Chiuariu

Secretar,



Senator Doina Elena Federovici

**Amendamente adoptate
La Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori**

Nr art la care se face referire	Text actual (propunere legislativă de modificare a Legii 193/2000)	Amendamente adoptate de Comisia juridică (proapse de ARB)	Observații, comentarii
1. Art.1 alin. (1)	(1) Orice contract încheiat între profesioniști și consumatori pentru vânzarea de bunuri sau prestarea de servicii va cuprinde clauze contractuale clare, fără echivoc, exprimate într-un limbaj clar și inteligibil.	(1) NEMODIFICAT	
2. Art. 3 alin. (2)	(2) Clauzele contractuale instituite în temeiul altor acte normative în vigoare la data instituirii acestora nu sunt supuse dispozițiilor prezentei legi.	(2) NEMODIFICAT	
3. Art. 4	(1) O clauză contractuală care nu a fost negociată individual cu consumatorul va fi considerată abuzivă dacă, prin raportare la întreg conținutul și la natura contractului, aceasta creează, în detrimentul consumatorului și contrar cerințelor bunei-credințe, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților. (2) O clauză contractuală va fi considerată ca nefiind negociată individual cu consumatorul dacă aceasta a fost stabilită fără a da posibilitate	(1) O clauză contractuală care nu a fost negociată individual cu consumatorul va fi considerată abuzivă dacă, prin raportare la întreg conținutul și la natura contractului, aceasta creează, în detrimentul consumatorului și contrar cerințelor bunei-credințe, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților. Buna-credință se prezumă până la proba contrară. (2) O clauză contractuală va fi considerată ca nefiind negociată individual cu consumatorul dacă aceasta a fost stabilită fără a da posibilitate consumatorului să influențeze	Față de practica anumitor instanțe de judecată de a prezuma reaua-credință a profesioniștilor în lipsa unor dovezi din partea acestora cu privire la buna lor credință, considerăm oportună reiterearea principiului prezumției de bună-credință. Corelare cu terminologia Codului Civil și a Codului de Procedură Civilă.

	<p>consumatorului să influențeze natura ei, cum ar fi contractele standard reformulate sau condițiile generale de vânzare practicate de comercianți pe piața produsului sau serviciului respectiv.</p> <p>(3) Faptul că anumite aspecte ale clauzelor contractuale sau numai una dintre clauze a fost negociată individual cu consumatorul nu exclude aplicarea prevederilor prezentei legi pentru restul contractului, în cazul în care o evaluare globală a contractului evidențiază că acesta a fost prestabililit unilateral de profesionist. Dacă un profesionist pretinde că o clauză standard reformulată a fost negociată individual cu consumatorul, este de datoria lui să prezinte probe în acest sens.</p> <p>(4) Lista cuprinsă în anexa care face parte integrantă din prezenta lege redă, cu titlu de exemplu, clauzele considerate ca fiind abuzive.</p> <p>(5) Fără a încălca prevederile prezentei legi, natura abuzivă a unei clauze contractuale se evaluează, ținând seama în mod cumulativ de:</p> <p>a) natura produselor sau a serviciilor care fac obiectul contractului la momentul încheierii acestuia;</p> <p>b) toți factorii care au determinat încheierea contractului;</p>	<p>natura ei, cum ar fi contractele standard reformulate sau condițiile generale de vânzare practicate de comercianți profesioniști pe piața produsului sau serviciului respectiv.</p> <p>(3) Faptul că anumite aspecte ale clauzelor contractuale sau numai una dintre clauze a fost negociată individual cu consumatorul nu exclude aplicarea prevederilor prezentei legi pentru restul contractului, în cazul în care o evaluare globală a contractului evidențiază că acesta a fost prestabililit unilateral de profesionist. Dacă un profesionist pretinde că o clauză standard reformulată a fost negociată individual cu consumatorul, este de datoria lui să prezinte probe în acest sens. Dovada negocierii se poate face prin orice mijloc de proba admis de lege, mijloace materiale de proba sau orice alte mijloace prevazute de lege, din proprie inițiativa sau obținuta la interogatoriu sau prin expertiza.</p> <p>(4) NEMODIFICAT</p> <p>(5) Fără a încălca prevederile prezentei legi, natura abuzivă a unei clauze contractuale se evaluează, ținând seama în mod cumulativ de:</p> <p>a) natura produselor sau a serviciilor care fac obiectul contractului la momentul încheierii acestuia;</p> <p>b) toți factorii care au determinat încheierea contractului;</p>	<p>Corelare cu prevederile Directivei 93/13/CEE privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii.</p>
--	--	---	--

	<p>c) alte clauze ale contractului sau ale altor contracte de care acesta depinde; d) circumstanțele și împrejurările de fapt de la momentul încheierii contractului.</p> <p>(6) Aprecierea naturii abuzive a clauzelor nu privește nici definirea obiectului principal al contractului, nici caracterul adecvat al prețului total sau remunerației globale, pe de o parte, față de produsele și/sau serviciile ce formează obiectul contractului, pe de altă parte, în măsura în care aceste clauze sunt exprimate într-un limbaj clar și inteligibil.</p>	<p>c) toate clauzele contractului sau de clauzele altor contracte de care acesta depinde; d) circumstanțele și împrejurările de fapt de la momentul încheierii contractului, inclusiv faptul dacă consumatorul probează că fost încurajat să-și dea acordul pentru clauza în cauză și dacă bunurile sau serviciile au fost vândute sau furnizate la cererea expresă a consumatorului.</p> <p>(6) Aprecierea naturii abuzive a clauzelor nu privește nicidefinirea obiectului principal al contractului și nici caracterul adecvat al prețului total sau al remunerației globale față de produsele și/sau serviciile ce formează obiectul contractului. Astfel, aprecierea caracterului abuziv nu se efectuează asupra clauzelor iar clauzele referitoare la obiectul principal sau la costul contractului în măsura în care aceste clauze clauzele referitoare la acestea sunt exprimate într-un limbaj clar și inteligibil, în sensul că nu lasă loc de dubiu cu privire la obligațiile asumate de consumator și/sau la caracterul determinat sau determinabil al acestora.</p>	
4. Art. 6	Clauzele abuzive cuprinse în contract și constatate fie personal, fie prin intermediul organelor abilitate prin lege nu vor produce efecte asupra consumatorului, iar contractul se va derula în continuare, numai dacă după eliminarea acestora mai poate continua.	Clauzele abuzive utilizate cuprinse într-un contract încheiat cu un consumator de către un profesionist și constatate fie personal, fie prin intermediul organelor abilitate prin lege fiind abuzive conform prevederilor art. 13 alin. 1 lit. b) nu vor mai produce efecte asupra consumatorului, iar contractul se va derula în continuare, numai dacă după eliminarea respectivelor clauze acestea mai poate continua.	Corelare cu modificările propuse a fi aduse textului art. 13.
5. Art. 7	În măsura în care contractul nu își mai	NEMODIFICAT	

	poate produce efectele după înlăturarea clauzelor considerate abuzive, partea pentru care contractul a devenit imposibil de executat este îndreptătită să ceară încetarea contractului, putând fi solicitate, după caz, și daune-interese, în condițiile legii.		
6. Art.11	<p>(1) Organele de control abilitate încheie procese-verbale prin care se consemnează faptele constatate cu ocazia verificărilor făcute, precum și articolele din lege încălcate de profesionist.</p> <p>(2) Procesul-verbal se transmite la instanța competentă, însoțit de cererea de chemare în judecată, formulată în condițiile art. 12.</p>	<p>(1) Organele de control abilitate încheie procese-verbale prin care se consemnează faptele constatate cu ocazia verificărilor făcute în privața unui anumit contract, precum și articolele din lege încălcate de profesionist.</p> <p>(2) - se elimină -</p>	<p>Propunere formulată în vederea asigurării clarității textului și corelare cu modificările propuse a fi aduse textului art. 13.</p> <p>Prevedere redundantă – aceeași cerință rezultând și din dispozițiile art. 12 alin. 2.</p>
7. Art. 12	<p>(1) La propunerea unui agent constator, conducătorul Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor poate sesiza Curtea de Apel de la domiciliul sau, după caz, sediul social sau real al profesionistului, pentru ca aceasta, dacă va constata existența unei clauze abuzive să dispună una din măsurile prevăzute la art. 13 alin. (1).</p> <p>(2) La cererea de chemare în judecată va fi anexat procesul-verbal întocmit potrivit art. 11.</p> <p>(3) Asociațiile pentru protecția consumatorului care îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 30 și 32 lit. a) din Ordonanța Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor, republicată, cu modificările și</p>	<p>(1) La propunerea unui agent constator, conducătorul Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor poate sesiza Tribunalul Specializat din București Curtea de Apel de la domiciliul sau, după caz, sediul social sau real al profesionistului, pentru ca aceasta, dacă va constata existența unei clauze abuzive să dispună una din măsurile prevăzute la art. 13 alin. (1)</p> <p>(2) NEMODIFICAT</p> <p>(3) Asociațiile pentru protecția consumatorului</p>	<p>Propunere formulată în vederea asigurării clarității textului și corelare cu modificările propuse a fi aduse textului art. 13.</p>

	<p>completările ulterioare, îl pot chema în judecată pe profesionistul care utilizează contracte de adeziune care conțin clauze abuzive, la instanța prevăzută la alin. (1), pentru ca aceasta, dacă va constata existența unei clauze abuzive să dispună eliminarea respectivei clauze abuzive din toate contractele preformulate, destinate a fi întrebuintate în cadrul activității profesionale viitoare pentru a preveni perpetuarea utilizării unor clauze abuzive în contractele pe care profesionistul le va încheia în viitor cu consumatorii. Dispozițiile art. 13 alin. (1) și (4) sunt aplicabile.</p> <p>(4) Dispozițiile alin. (1)-(3) nu aduc atingere dreptului consumatorului căruia i se opune un contract de adeziune ce conține clauze abuzive de a solicita anularea clauzei pe cale de acțiune ori pe cale de excepție, în condițiile art. 14 al prezentei legi.</p> <p>(5) Hotărârea instanței, pronunțată conform art. 13, va produce efecte de la data rămânerii ei definitive.</p>	<p>care îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 30 și 32 lit. a) din Ordonanța Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, îl pot chema în judecată pe profesionistul care utilizează contracte de adeziune care conțin clauze abuzive, la instanța prevăzută la alin. (1), pentru ca aceasta, dacă va constata existența unei clauze abuzive să dispună eliminarea respectivei clauze abuzive din toate contractele preformulate, destinate a fi întrebuintate în cadrul activității profesionale viitoare pentru a preveni perpetuarea utilizării unor clauze abuzive în contractele pe care profesionistul urmează a le încheia în viitor cu consumatorii în activitatea sa viitoare. Dispozițiile art. 13 alin. (1) și (2) - (4) sunt aplicabile.</p> <p>(4) Dispozițiile alin. (1)-(3) nu aduc atingere dreptului consumatorului căruia i se opune un contract de adeziune ce conține clauze abuzive de a solicita instanței prevăzută la alin. (1), anularea clauzei analizarea caracterului abuziv al clauzei în contractul semnat de acesta, pe cale de acțiune ori pe cale de excepție, în condițiile art. 14 al prezentei legi.</p> <p>(5) Hotărârea instanței, pronunțată conform art. 13, va produce efecte de la data rămânerii ei definitive.</p>	<p>Propunere formulată în vederea asigurării clarității textului referitoare la aplicarea armonizată a dispozițiilor legii 193.</p>
8. Art.13	<p>(1) Instanța, în cazul în care constată existența clauzelor abuzive în contractul ce a făcut obiectul procesului-verbal încheiat conform art. 11, obligă</p>	<p>(1) Instanța, în cazul în care constată existența clauzelor abuzive în contractul ce a făcut obiectul procesului-verbal încheiat conform art. 11, obligă profesionistul prin hotărâre</p>	<p>Propunere formulată în vederea sistematizării textului art. 13 și a asigurării clarității.</p>

	<p>profesionistul prin hotărâre judecătorească să elimine respectivele clauze abuzive din toate contractele reformulate, destinate a fi întreprinse în cadrul activității profesionale viitoare pentru a preveni perpetuarea utilizării unor clauze abuzive în contractele pe care profesionistul le va încheia în viitor cu consumatorii contractului dedus judecării, dispune, după caz:</p> <p>a) fie modificarea contractului ce a făcut obiectul procesului-verbal, în sensul exprimării într-un limbaj clar și inteligibil, a clauzelor constatate ca fiind abuzive, dacă evaluarea naturii abuzive privește clauzele indicate în art. 4 alin (6);</p> <p>b) fie anularea clauzelor constatate ca fiind abuzive, dacă evaluarea naturii abuzive privește orice alte clauze, în măsura în care contractul ce a făcut obiectul procesului-verbal rămâne în ființă;</p>	<p>judecătorească să elimine respectivele clauze abuzive din toate contractele reformulate, destinate a fi întreprinse în cadrul activității profesionale viitoare pentru a preveni perpetuarea utilizării unor clauze abuzive în contractele pe care profesionistul le va încheia în viitor cu consumatorii contractului dedus judecării, dispune, după caz:</p> <p>a) fie modificarea contractului dedus judecării ee a făcut obiectul procesului-verbal, în sensul exprimării într-un limbaj clar și inteligibil, a clauzelor constatate ca fiind abuzive, dacă evaluarea naturii abuzive privește clauzele indicateprevăzute la art. 4 alin (6);</p> <p>b) fieanularea clauzelor abuzive, dacă evaluarea naturii abuzive privește orice alte clauze, în măsura în care contractul dedus judecării ee a făcut obiectul procesului-verbalrămâne în ființă. Clauza constatată ca fiind abuzivă va înceta a mai produce efecte de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești;</p>	<p>În categoria clauzelor contractuale, altele decât cele prevăzute la lit. a) pot intra și clauze fără de care profesionistii nu ar fi încheiat contractul în cauză(ex. clauza de declarare a scadenței anticipate pentru neplată, clauza de asigurare a bunurilor aduse în garanție, clauza de debitare directă etc).</p> <p>Potrivit art. 1255 alin. 1 din Codul Civil clauzele contrare legii atrag nulitatea contractului în întregul săudacă în lipsa acestora, contractul nu s-ar fi încheiat.</p> <p>Prin urmare, anularea anumitor clauze, ar trebui să atragă, în accepțiunea legiuitorului, desființarea întregului contract.</p> <p>Potrivit art. 1255 alin. 2 din Codul Civil în cazul în care contractul este menținut în parte, clauzele nule sunt înlocuite de drept cu dispozițiile legale</p>
--	--	---	--

	<p>c) fie desființarea acelu contract, cu daune-interese, după caz.</p>	<p>c) fie desființarea acelu contract, cu daune-interese, după caz în condițiile art.7 d) obligarea profesionistului să elimine respectivele clauze abuzive din toate contractele reformulate, pe care profesionistul urmează a le încheia cu consumatorii în activitatea sa viitoare;</p>	<p>aplicabile.</p> <p>Datfindcă:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplicarea întocmai a prevederilor Codului civil ar putea conduce la o situație defavorabilă consumatorului, acesta fiind nevoit, ca urmare a desființării contractului să restituie împrumutul de care a beneficiat, • <i>per a contrario</i>, respectivul contract se consideră a fi valabil încheiat, acordându-se astfel consumatorului un beneficiu – acela al menținerii în ființă a contractului, • dată fiind specificitatea activității bancare, în anumite situații este imposibilă înlocuirea clauzelor nule cu dispoziții legale aplicabile, • în cazul contractelor cu executare succesivă (cum este și cazul contractului de împrumut) efectele anumitor clauze nu pot fi reversate, așa încât în mod obiectiv, acestea nu ar putea fi desființate <i>ab initio</i>, ci doar pentru viitor, • potrivit art. 1272 contractul trebuie interpretat și aplicat în mod echitabil pentru ambele părți, <p>apreciem rezonabilă soluția desființării clauzei anulate doar pentru viitor, nu și pentru trecut.</p> <p>Propunere formulată în vederea sistematizării textului art. 13 și a asigurării clarității.</p>
--	---	---	---

	<p>(2) În cazul în care constată existența clauzelor abuzive în contract, instanța va dispune că sunt nule respectivele clauze abuzive din contractele ce vor fi încheiate de profesioniști cu consumatorii după data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești menționate la alin. (1) și va aplica și amenda contravențională prevăzută la art. 16.</p>	<p>e) aplicarea amenzii contravenționale prevăzută la art. 16, în cazul în care cererea de chemare în judecată este formulată în temeiul art. 12 alin. (1).</p> <p>(2) Clauzele constatate ca fiind abuzive conform prevederilor art. 13 alin. (1) lit. d) utilizate de către profesionist în contractele pe care le va încheia cu consumatorii după data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești menționate la alin. (1) se vor considera nescrise. În cazul în care constată existența clauzelor abuzive în contract, instanța va dispune că sunt nule respectivele clauze abuzive din contractele ce vor fi încheiate de profesioniști cu consumatorii după data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești menționate la alin. (1) și va aplica și amenda contravențională prevăzută la art. 16.</p> <p>(3) Dacă instanța constată că nu sunt clauze abuzive în contract va respingere cererea de chemare în judecată și va anula procesul-verbal întocmit conform art. 11.</p> <p>(4) Hotărârea este supusă numai recursului. Recursul suspendă executarea hotărârii atacate.</p>	<p>Propunere formulată în vederea sistematizării textului art. 13 și a asigurării clarității.</p> <p>Având în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • faptul că, potrivit prevederilor art. 1.246 din Codul civil nulitate poate interveni exclusiv în cazul unui contract încheiat, • dispozițiile art. 1.255 alin. 3 Cod civil, singura soluție juridică posibilă este cea a considerării necrise a clauzelor care, deși au fost constatate de către instanță ca fiind abuzive ar fi eventual inserate în viitor în contracte. <p>Propunere formulată în vederea sistematizării textului art. 13 și a asigurării clarității.</p>
9.	Art.14	<p>Articolul 14 va avea următorul cuprins:</p> <p>Hotărârile judecătorești pronunțate în temeiul prezentei legi produc efecte numai pentru viitor.</p>	<p>Propunere formulată în vederea sistematizării textului legii 193 și a asigurării clarității.</p>
10	(2) Prevederile prezentei legi se	(2) NEMODIFICAT	

<p>9-Art. 16 alin.(2)</p>	<p>completează cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția art. 27 – 29, precum și cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor, republicată, cu toate modificările și completările ulterioare.</p>		
-----------------------------------	---	--	--